

Kurt 34. mit

Diesthemii, Petri,

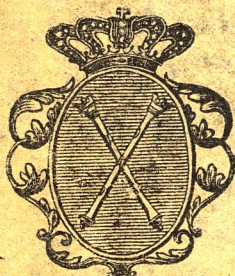
*Homulus - comoedia lepidissima et
pia*

Crac. Hieron. Victor. 1541.

See

N. 441

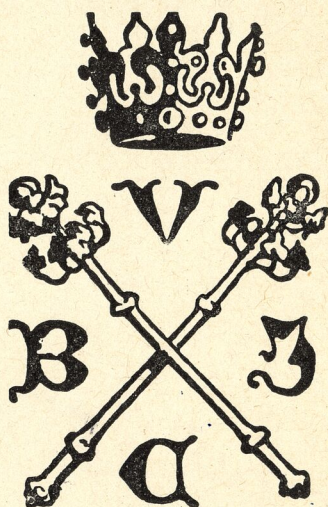
Biblioteka Jagiellońska.

IX. a. 47.

brassura

IX.a.47.

120

CIMELIA

X. XIV 29

❧ HOMVLVS

PETRI DIESTHEMII

Comœdia in primis lepida & pia in rem
Christiani hominis adprime faciens,
Anuerpię quondam in publico
ciuitatū Brabanticarum con
uentu vulgariter acta,
palmāq; adepta.

OCTOASTYCHON EVSEBII

candidi in Homuli comœdiam de no
minis ratione extēporaliter lusum.

*Quilibet, heus, quondam fuit, ista comœdia dicta,
Nam trepidat mortis quilibet iræ uias,
Nunc Homulus passim bene scribitur en quod in ipse
Pingitur ad uiuum uita fugax hominis.
Omnia diffugiunt, mortis ueniente figura,
Sola manet uirtus concomitans hominem.
Illam fac comitem tibi, si sapias, euge homo fidam,
Dum uiuis, mortis quæ comitatur iter.*

Distichon 'Hirschirij.

*Quilibet ante fui, mutato nomine, dicor
Nunc Homulus, per me nā, resipiscet hō.*

BIBLIOTH. UNIV.

JACILLONICAE

420

CHRISTIANVS ISCHY
RIVS AD LECTOREM PI
um, & Candidam iuventutem,

HAbes candide lector Comœdiam nō
minus lepidā quā piam, quę tametsi
Terentiū venustatem aut Plauti non redolet
at eloquentiam, tamen Christiani hominis
vitam, mūdīq; huius luxus fugacitatē, tanq̃
ex quodam perpēdiculo depingit & estimat.
In ea siquidē non turpes amorum illecebras,
non vitę infamē luxum, non deniq; amandi
cōciliationes, vt in Terentianis Plautinisq;
comœdijs deprehendes: quę licet syncerę la
tinitatis flosculis & egregie dicendi phaleris
abunde cunctis prēmīneant, latet tamen sepi
cule sub decoris herbis frigidus & noxius an
guis, nempe amoris vehemēs estus: quo ipsa
iuuentus in malum vsq; propensa & procli
uis, nocens teneris plerunq; sub annis iuuentū
imbibit, quōd adolescētibus atq; adhuc ver
nantibus in penetralia admissum annis, totā
hominis corrumpit vitam, & in pecuīnos a
dolescit mores. Fœlix igitur, o fœlix illa iu
uentus erit, quę sub tanto verborum lenoci
nio delitescentem fugerit viperam. In quem
denique Terentianę aut Plautinę comœdię

3
scopum tendunt, nisi quod ad conficiendas nup-
tias finē faciūt. Sed dñi immortales, nuptię
quid nuptiis præstant? Ille nimirum carnales
sunt & periture, iste vero q̄ in Homulo cōci-
liant nuptię spiritalis sunt & eterne, quippe
rationalis animę cū sponso Christo. Operę
preciū igit̄ fuerit, iuuentutē castis comœdia-
rum assuescere lectionibus, atq; ad spectan-
tem recitare populū. Nam quod rudibus ani-
mis sermo ille viu⁹ est, hoc comœdiarū comis
exhibitio, tyrunculorumq; festiua enarratio
prestare solet, atq; in imis animis ad extremā
vsq; senectā residere. Ad hæc, in hac nostra
Homulo omnia cernes casta, atq; ita ab om-
ni amoris spurcitia emundata, vt vel à castis-
simo quouis sacrę monastices viro & legi et
tractari possit sine offendiculo. Estq; in ea
angustissima Christianę vitę institutio, atq;
bene moriendi ars foelicissima; quodq; in hu-
manis ac fugacibus huius seculi rebus, fiden-
dum sit minime, sed in sola animi fortitudinē
& vera virtute, quę vna foelicē beatūq; red-
dere potest hominē: quippe post obitū bene-
facta manēt, eterna q; virtus, quę cœlos ape-
rit, regna beata ferens. Bene vale. Traiecti
Betasiorum, anno assertę salutis tricesi-
mo sexto supra sesquimillesimū.

A ij

INTERLOCVTORES Comœdiæ sequentis.

DEVS. MORS, HOMVLVS adolescens.
HANNIO. HIRTACVS. CANTAGER. LVSIE
TOR. HARVNDIO. *sodales & familiares Homuli.*
MEGARIVS *duobus stipatus famulis.*
PAMPHILVS. TRABILIO. CONFRANEVS.
LICAMBEVS. ABAGARDVS. BELLEPHORON.
amici & consanguinei Homuli. CLATRIA. *dua-*
bus stipata puellis. HELBIA. PHYLLIRIA. O
LENDRIA. OPVLENTIA, *cognatæ & affines Ho-*
VIRTVS. COGNITIO. CONFESSIO, *sacra uirgi-*
nes instar uestaliũ aut matronarũ. MARIA *uira*
go mater supplex ad filium: PRVDENTIA. PVLE
CHRTVDO. QVINISENSVS, *formosæ puellæ.*
FORTITVDO *uir armatus & egregiæ stature.*
LARVICOLA, CRAMBARABVS, *cacodæmones.*
ANGELVS, *deducens Homulum.*

Homulus hæc inscribitur comœdiæ, quòd
in ea hoĩs Christiani vita, & cuiuslibet
voluptatis carnalis fugacitas
graphice depingitur.

PROLOGVS

SIVE ARGVMENTVM, AS-
CLEPIADEVM CHORIAMBI-
CVM IN FABVLAM HO-
MVLI PER HYSCHY

Spectatores cupidi, huc currite, postulo.
Apporto lepidam, credite, fabulam
Quam dicunt Homulum, certe adamabilē.
Nam profert hominis casum & originem.

Qui lesit nimium coelica numina,
Peccati maculis, vitę & ineptijs,
Vt mortem minitans Iupiter abditam,
Effrenos homines sub Styga truderet.
Pallefcens Homulo Mors mala mittitur.
Horrenda heu nimium: dicaq; scribitur.
Vt vitę properans à rationibus,
Adsit iudicio præ celeri gradu.

Frigens horripilat tunc Homulus miser.
Mœrens poscit opem forte sodalibus
A cunctis, properent vt comitarier
Per durum hoc itiner mortis amarulę.

Spondent vnanimes, se fore quoslibet
Per casus comites inseperabiles
Et vitę atq; necis, si quid opimius

A iij

Fors fortuna ferat, mensaue pinguior.

Sed verum nimis est, acta probant fidem

Si res leta fiet, tu comitaberis

Heros splendidulis sepe sodalibus

Sed si aduersa fiat, diffugient procul.

Sic spondent Homulo se fore comites,

Sed mortis pauidę nomen amariter

Cunctorum trepidis auribus insonat,

Et se posse negant, dum petit, adfore,

Sic sit tristitię tempore nubilo,

Discedunt pariter, qui tibi pulchrius

Spondebant faciles, quum bona letius

Sors risit, volucris nube fugatior.

Virtus sola manet fida & amabilis,

Non linquens Homulum, fataq; despicit,

Nec casus metuit siue pericula

Et vitę atq; necis, sed comes optima,

Hęc placat superos, astra pijs duit,

Infernum spoliāt, regna acherontica

Perfringens, itiner monstrat olympicis,

Regnis ætherea & pace fruiscitur.

Quam nobis tribuat Iupiter optumus,

A fatis properis sumere gressibus,

Aeterno & hilares viuere gaudio.

Amen ferte pijs, & plaudite vocibus.

Actus I. Scena I.

Deus. Mors. Homulus.

PRincipio gen⁹ mortaliū ē limo cōdidi,
Telluris vt esset colonus omnipare,
Huic vnicum vti virtutē colat ingenuam,
Præceptum dedi, scēp noxijs amoribus
Abstineat, blandisq; voluptatibus.
Perfidia, & summis imisq; ingrata supbia.
At ille cœlestis habentē repugnans, &
In vitium præceptus actus, vulnere contabuit,
Venitq; fera pessima leuiathan,
Quæ vitale eius robur abstulit mordicus.
Quãobrem misertū est me depereūtis hoīs
Illumq; belluinis miserans excussī faucibus,
Priori denuo redditum incolumitati.
Ast vbi supremo, paruo post tempore, solio
Despicio terras, ò dolor, ò labor irritus,
Omnes exorbiāt in peius, defluunt timoris
Cœca peruersitas occupat omnia, (inanes
Quæ sanam deuellit pectore mentem.
Aes male suadum aurumq; vitæ perda,
In suum pellexit mortales arbitrium.

O mens lethæo epota poculo,
Cōmeministī ne in cruce expassī redēptoris?
Tui causa homo fatum subiui ingratiū me.
Ah nefandus vitæ tumor, & scelestā cupido
Et reliqua sclerata cohors, late per orbem

A iiii

Exclamatio
in uecordē
homine.

Sparferunt mores & sceptrā regalia
Septenis virgunculis violenter pulsīs
Exili, regnoq; virtutibus actis.
Nuper candida venit queritans innocentia,
Fas & pietatem in terris proscribi,
Se probris exagitari maximis,

*Ingratitudo
cōdia hoīs.* Impune pessundari qcqd manauit olympos,
Iā plane pspicio, q̄ benignitas est maior mea

Et lēta vindicta, plus crescit erratū vesania
Quare hec mea stat stat sententia, metam
Vt ponā sceleribus, & meis calculū colonis,
Paululum si sinam voluptari, peius
Quam in beluam degenerabunt stolidam,
Et mutuo rapidis dissecabunt dentibus.
Extincta fides, atq; edicta mea salutaria
Spreta iacent: nemo est, qui faciat recolatq;.

*Causa cons
ditionis:*

Optabam cœlestis ruine deserta reparare.
Sed spe abij mea, et vacuis sedib' astra liquit
In felix homo, miserū quē iuuat esse libeter.

*Accersit de
us mortē.*

O mors rerū omniū equissīma, vbi es?
Quid cessas? coram adesto.
Animaduerte q̄ tua opa pferri velim iussa.

*Aduolat mo
rs iaculū ma
nu gestās,*

Mors. Ad nutū, maxime diuorum rector,
Presto sum tibi patissia, effare exequēda p̄
Pennigero expediam gradu, etiā si Plutonia
Iubeas perrumpere claustra.

DE. I rapido gressu ad Homulum, simulq;

2
Illi ex me dicito, pegrinatiōi vt se p̄cigat oci⁹
A qua mortaliū neminē vī prece vel precio
Eximi fas est, exacte q̄ vite sine mora vt po
nat rationem

Hec esse summi iudicis decreta referto

Mors. Aeternum numē, tua dicta capeſſo *Exultabūda*

Impiger & rite, nec me labor iste grauabit. *mors iussis*

Nil Herde hoc me delectat ludo amplius. *dei paret.*

O fortunata dies, o faustiſſima tempora

Hodie imperiū nanciſcor in terris latiſſimū,

Nunc leges condam regnatura meas

Efficiāq̄, ne quiſq̄ temerarius vel temulētus

Audeat tēpſiſſe, ſcio q̄bus vtar ipſe flagellis.

Et q̄b⁹ effodiā iaculis oculos et cuspide iecur

Sepe tuli claros violēs regioſq̄ triumphos.

Quemlibet deiciam, licet Hēctora ſpīret,

Vomentem tumido pectore flammas.

Quot nunc vndiq̄ gentiū volupe victitāt, *Carniuales*

Preſertim diebus iſtis p̄grecant, cōmeſſant, *ſubindi car*

Geniū colūt accuratius & bibūt meracius *dies & lup*

Belle percipient, vbi imparatos occupauero *cales.*

per iugulum.

Sed primum pergo ad Homulum mei ne
gotij perferendi gratia,

Hic degit ipudens, p̄pe beſtia, liber à metu,

Nec amat cœlum, nec odit tartara.

Terreſtrem deum domi habet in arca.

*Procul cōſpi
ciēs Homulū*

Av

Secū mors loquitur. Abcedo, vrget imperiū tonantis. (mulus.
Magne diespiter, q̄ oportunis adest Ho.

Quā minimū sup aduētū p̄sabit hic meo.
Heus Homule, hodie suspirabis grauit̄
Hodie reddes, multos seruare per annos

Aggreditur mors Homu Quod fortasse putabas. o Homule quā fra-
gilis hominum spes.

lū p manum Dies ista tibi nigro signanda lapillo.

apprehēdēs Aduhit ista dies discrimina mille.

Fuge studet Iudiciū, tribunal, iudex deus. morantur te.

homulus cā Sed quo nunc properas tam candido vultu,

dide uestitus Venustocq; redimitus habitus

Quē te cœlestium necat obliuio

Scilicet hic superum cultus est.

Scena II. HO. Quid isthec rogitas? *MO*rs

Id scies q̄ primulū, ausculta paucis edocebo.

Imperatoria fungar legatiōe ex alto polorū.

Vertice, maxius vbi cēlitū p̄ multa gemit

Super humanitate per abrupta vitiorum,

Et aprica voluptatum depereunte.

Ille memisit ad te.

Admirabū. HOM. Ad me? *MO*. Ita plane.

aus & g Ne hesita, me vna verum nil magis est.

mibundus. Seria sum, et loqr, nil me iuuat garrire ianit̄.

Deus quenq; sui oblitū haud negligit vnquā.

Arbit̄ equ⁹ et integer oibus Homule semp

Nec q̄q; mortaliū tā vaser est vī astut⁹, ora

11
Illius & lynceos qui possit ocellos,
Euasisse, videt omnia, celoq; terraq; mariq;.

HO. Quid negotij habet mecum?

Quid rerū postulor? MO. Dicā, et qdē satis

Dilucide, ne tibi hereat quid scrupuli,

Calculum vt ponas exacto symposio.

Crepusculascit vespera, nunc demum rede-
undum est domum celeriter.

HO. Non capio sermonis huius inuolucrū,

Clarius effer, pensiculanda negotia tanti,

Iudicis ambiguīs, quis respondere querelis.

Rite queat? quid hoc verbi est, domum re-
deundum vt sit mihi?

*Secū loquē
tur homi-
lus pectora
tundens.*

Cui id cure est, si quo minus redeam nunc?

MO. Eruditiorē te illico reddā, depone ho-

Completū est curriculū tui villicat^r. (minē,

HO. Cuius villicatus? MO. O stolidū pec^r

Nil nouit celestium hic homo terreus:

Quid sacra canat pagia, ne qdē audiuit vnq;

Si totus fuit theatri comes circūforaneus,

Nugigerulus, sedētarius, bibax, corinthiari⁹

Stulte, hac nocte reptent animā tuā. (mīte.

Huc pēgre pficisci oportet irreuocabili tra-

Quapropter pugilare cautionem, chartasq;

papyraceas

Deserto tecū, ac pspice, vt salua sint tibi oīa,

Quia immortalī & omniscio deo rationem

ponere ineuitabilem cogit necessitas,
Quo tempora pacto duxisti rapido circum
uoluta rotatu.

Et quibus actibus vita est redēpta nefandis
Quę pietas superis gratissima, factum
Reppulit, infernis piādū sulfureisq; lacunis.
Ceterum hec vna tibi spes est & solatium,
Vt ultro capias, quod vitare non potes.
HO. Eheu quā dura condicio ò crux inuisa.
Huius dandę rationis immemor vixi semp,
Nec fuit q̄cūq; tā absens aīo quā res ista, meo.
Sed quisnam es tu, qui hos adfers terrores
atq; horripilationes?

MOrs. Mors ego peccatorum pessima.
Aequalitatis normula, cui cuncta parent,
Humile meum pariter & celsum caput.
Nam qui meis legibus non subiectus est,
haud latet vsquam.

Sed nunc abde moras, per me hic calculus,
Mandato principis discutiendus est. HO.
O triste fatum, siccine properas? inopinanti,
Ah nimium importuna venisti.

Mitesce obsecro, huic necessitati conuieto.
Mille dabo libras hodie auri rarissimi,
Mille minas argenti probatoris
Istud si exiguum videbitur, electri omnium
preciosissimi.

promissio *su.*
— 96

13
Mille adquam reuerſa, vt preſenti me ſolici-
tudine demas.

MOrs. Nequaquā Homule aſſentior tibi.
Nunquā diuertar ab aq̃uitatis itinere,
Non rerū opulentiā, nō auguſtiſſima regna
Vel gemmarum preſtantiſſima virtus,
Animū dimoueant meū, ſpernit om̃ia fatū
Non papa eminentiſſimus,

Vel ducum comitūq̃ preclariſſima turba,
Nec heros toto inuictiſſimus orbe,
Nec tu quidē Homule hoc effugies iaculū.

Vos etiā ſpectatores ſpectatriceſq̃ belle re- *Vibrat mae*
Vbi meſe occepero demetere meā. (periā *nu mors ia*
Si ſylueſtris caprea, famelici venata leoniſ *culum.*

Faucibus, eluctari ſe poterit, & ipſi
Retibus meiſ vos pulchre expedietis.

O Homule ſi me iſta oblectarent,
Iā olim medio Phēbus q̃cqd circūſpicit axē,
In mea congeſtum habere ditione, tameti
Vtiliſſima rerum auri eſt poſſeſſio.

HO, Omniū inſoliciū inſoliciſſimus ego, *Mœroris*
Quo me nunc diuertam? quo pedem, *plena Ho*
Conferam animumq̃ meum. *muli exclā*
matio,

Auxiliū & rationiſ egentem?
Heu quo me veſania, q̃ me demētia vexit?

Quid nunc actitem meliſ,
Quam gladio me iugulem meo? *Deſperabi*
lus hoūluſ

Nempe quia schedula & papyrus mea
Neglecta, atq; incustodita, & obsoleta est,
Et muribus tineisq; obesa, vt ne sentētiā,
Queas inde haurire quidem bonam:
Nūc q̄ pacto possem absolutū dare calculū

*Subleuatis
oculis in cœ
lum orat.*

O stelliferi conditor poli,
Si mihi fatales duo lustra sorores,
Consensu parili pręstēt indulgenter ad eū,
Accuratissime operā darē refartitēdis chartis.
Et ordine diligerē vaga debita. (lis,

O chara mors, suspende paulisper vindictā
Dum consulam paucis huic mee calamitati.

Scena iij Mors, Ne quicquam voces latum spargun
tur in aera tristes.

Non delēfica verba, nō graues q̄rimonię,
Non mīne truces, blandiq; precatus,
Te poterūt nostris hodie excussisse lacertis.

*Prędit mors
homulū per
brechia.*

HO. Vnum te rogito vt sciam facito.
Licebit ne rursus commearē domum.
Simul ac computum fecero?

MO. Minime, irreuocabilis est hic gradus
Aeterna lege fixum stabit, ab inferis nemo
redire potest.

HO. Magne pater superum semper miser
rate dolentes,

Adsis, & hac grandi cordis me mole leuato.
Sed fas ne est comitari quenquam,

Qui maiores consoletur meos?

gladium ad

MO. Vtq; si quis hominū hos induet aīos, mouet guttu

Si quis intrepida gestat modo pectora laruis ri.

Acceleremus iter, ne feros verbera pungant

Nam deus arbiter, p tribunali nos remorat.

Agedum, chartulas tecū deferto vt testes,

Sint tibi albus an ater sis, satis vixisti

Non em̄ donatus vite, sed mutuatus eras.

Necq; enim hęc caduca & fluxa, sed immor-
talia sectari.

HO. O cecum pectus sola hęc temporalia

Veras duxi semper diuitias. MORS.

Cum tibi viuaces vegetēt in vertice sensus,

Homule, nescio quę tanta fefellit

Cura voluptatū, nec subrepētia fata notasti:

De me dici solet, vocata atq; nō vocata veit

HO. Vtinam vsquā terrarum tam tutum,

Inueniri possit asylum, quo ego

Turbulentam hanc effugiam persecutionē

Nullus me vno hodie foret letior.

O chara mors, vnus inducias faulrix lar-
gire diei,

Preccatur ho

Vt mecū mediter pagenda, sciamq; sodalis

mulus mor.

Si quis fidus erit, qui me comitetur euntem,

te supplex.

MORS. Non equidem dabo,

Nam satis induciarū est hic sermo prolixus, ostētat de

Heu quod sepe ded i momentaneas ac cu xtra telum.

spide strages,
Fortia vibratu deieci cominus vno,
Robora, dū nec vox, nec spūs obstrepit vll⁹,
Vltima namq; dies stat ista parendis
Tuis Homule negotiis, sed paulisper
Abit intro Intus abeo, vultusq; occultabo meos.
mors. Tu rem geras sapienter tuam & celeriter.

HOMVLVS HANNIO HIRTA
cus. Cantager. Lusitor. Harundio
Beilephoron.

*Quarimos
nia homuli
cū animi ex
bulceratiōe.*

Perditissius oīm ego sum, q̄ i tra degūt.
Tantum mali gemitus & molestiē ob
tulit iste dies mihi.

O mea mœstitudo per quam grauissima,
Vtinam hanc lucem intuius essem nunq̄,
Nec me parens edidisset hominem,
Cominu nis participem et mundialis aeris,
Pessima ne hec calamitas obtūderet miserū.
Nōdū solidioris eui metas cōspexit fragiles,
Et cogor adolescēs leti flebilē inire tramitē.
O cœlum, ò sydera, ò dira necessitas,

*suā Homu
lus dānat ui
te stultitiā.*

Qz minium istuc mētē solebā cōferre meā?
Lusitabā idies, et passi ceruos sectabar iani?
Nimpharum spōsus erā, choreasq; ductiles,
Optabam & cōponebā gratus & amabilis
Flosculos dabā odoriferas similiterq; accipie
bā,

Opulentia rerum & fortuna benignior,
 Suadebāt omne scelus & lasciuiā dānabilē.
 Vir voluptatum eram, virtutum negligens.
 Deniq; tot bñfacta & mores cōgessi p̄bos,
 Quot vola p̄ilos hec habet intimos.
 O cœcus amor mūdī, tātos q̄ mergit in alta
 Tartara, tātosq; animos excludit ab astris. *Opprobatio*
 Clementissime pater, quāmtuto sita esset, *in huius mū*
 Quę nunc iniquiori sedet loco, vita mea, *di insanum*
 Si me ad sanctę religionis contubernia *amorem.*
 Appulisset, abiectosq; fratrum cōuentus,
 Et caluus, & glaber, & lingnipes,
 Et colore griseo despicabilis,
 Superas non possum euadere ad auras.
 Sed quia multa queror, & saucia
 Pectora diris vulneribus lacero,
 Ah tempus abit volucris fuga.
 Iam titania lampas medio declinat ab axe, *Vesperiperi*
 Et nigras festinat ad umbras: *phrasis.*
 Quem modo sanctorum sollicitabo prece:
 Cœlū enēū est, & obsorduit miserorū erū. *Sibi loquitur*
 Homule, spem tui bonā non habeo *(nis mutata per,*
 Verūtamen iā ibo, aliud tēaturus auxilium *sona.*
 Dulce meum pulsabo sodalicium.
 Blandāq; (dum sospes eram) familiaritatē,
 Hos ego conueniam & exorabo.
 Ut hui⁹ p̄grinauōis mee se socios applicēt.
 B Nemo

Nemo, vt estimo, refragabitur.

Tā chara dudū cōtraxīus aīcīciatū fœdera.

Sed miror, quod hodie nullus inuīset me.

Homulus ad Pergam ipse ad eos, oc yus vt sciam.

amicos et so Saluete, quotquot adestis amici sodales,

dales quosq; Optatū quidem huc aduentatis,

omnes.

Nam ego ad vos gradū conuerteram meū.

HAN. Et tu Homule salue festiuissime.

Scena II. Quid causę est, quod hodie nusquā pedem

Quid ita domi desides? contuleris?

Salua ne sunt omnia?

Quis malus Sathan te disturbauit cardine

HO. Emota sunt, cōfracta sunt, (tuor?

Inimica sunt omnia & inprospera mihi.

Quod nunquam animo volutū est, hodie
vulnerauit grauiter.

HAN. Quis tantus dolor deiecit

Vultum pallentesq; genas? effare obsecro,

Mihi palam facito hanc animi pestem tuā.

pulchra ami Curabo, superis fauentibus, si res postulet,

a polliatatio Comes ero tū p̄ medios erebi tutissimis ignes

Vel phlegetontēas inconcussus ad vndas.

Nil metuas, abiectis, aīo cape gaudia curis.

HO. Audacter loq̄ris, amo te, aīcus es Hās

At ego perij radicitus. HAN. nio

Ne spem ipse tibi reseca, mihi ausculta.

Ex me vno salus hodie reparabitur tua.

Tantū

10
Tantum huius disturbij caput ne celes.

Si qs mortē imp̄catus est, hodie funus erit.

Et si me (Vt verum-proloquar)

Vibrat maa

Aduerso contingat simul enecari gladio.

nu gladium

HO. Noui animi tui ingenium decorem.

Hannio.

HAN. Quid decorem rem mihi pande.

Vt hoc voraci te liberem tristitię barathro,

HO. Si tibi detegam vulnus meum,

Atq; diros animi mœrores,

Vereor ne horroris immanitate

Aut remedij difficultate territem te,

Sicq; crudeliorem reddam mihi

Destitutus amicis egritudinem.

Habeo tibi gratias Hannio.

HAN. Sincerus sum & absq; dolo,

Scena III

Candidus & sine stybio verbi factor.

HO. Pręclara dicis & qdē fraena, (habui

Nec vnq; te aut piurij aut vanitatis suspēctū

HIR. Hōule mi, nūq; sec^o de me dici poterit *ostēdit maa*

Et quidem duos hoc calamo scripticio, *nu scriptura*

Dormitum composui, nūc addam tertium, *gladium.*

Tantummodo prode hominem nomine,

Qui hanc in te exercuit fabricam,

HO. Non equidem diffido tibi,

Meritas deferant tibi numina grates.

Non nihil accreuit animi, hac adiutrice,

Atq; prepugnaci eloquentia.

B ij

HIR

HIR. Esto fideus animi, neue

Muliebri luctu virum collutules.

Laus uirtus. Mascula uirtus ipauido fert pectore casus,
us. Explorant aduersa viros,

Quo te cunq; trahit, sequar, ista tempestas.

HO. Acceptum habeo mi pilades.

Si me supstitē fata seruauerint scies aliquādo
In quem collocaueris beneuolentiam.

HAN. Conticesce ab agendis gratijs,

At potius experire, si quis prestabit gratiā.

Nam ego indignum arbitror

Ficta amia. Recēseri sodalis nomine, qui candidus ore,

da graphice Ast ubi opus est opera, caneros imitatur.

depingitur. Quare si te adiutari desideres,

Diutius ne celatum velis, nam quidquid

Mihi vni dixeris, amico dixeris itegerrimo.

Scena iij HO. Hannio, deuicit me amor tuus.

Et athena tui confidentia, enarrabo tibi

Et altos lingosofq; pectoris explicabo recess,

Exponit Ho Peregrinari me oportet locis arduis, (sus.

mulus sui Simulq; lōginquis, & itineris sum ignarus,

maeroris Nec fas est differre vel diem vnum,

causam. Sed auspiciari oportet gradum,

Anteq; huius noctis tepus labat tempestū,

Etiā denunciatum est mihi faciundi

Calculi irrefragabile mandatum: nec via,

Nec modus est vllus, q me queā subducere,

Nam

21

Nam maximus coelicolarum pater,
Qui tris solo impitat nutu, coeloq; renutu;
Accersiuu, idcirco tecum reputes,
Si hac mecum dignaberis partiiri methodū,
HAN. Aequum est stare pollicitis, &
Inuiolatam seruare sodalium fidem,
Plane fateor, nec inficiabor vnquam,
Me spondidisse comitem tibi.
Sed si ob peregrinationem tantum laboris,
Et ignoti itineris capefferem,
Tederet me lassitudinis, &
Huius petitionis exhorrescerem verba.
Verumtū volum' melioris aīci fugi mūere,
Necnon consultare sup postularis desiderijs.
HO. O cōpar & collega meus, (sermo.
Ita ne claudicat & vacillat magnificus ille
Quē corā his testibus ptulisti p'sentissimū.
Cedo, nonne contestatus es, mei causa.
Vel iferos subire, vel morte ipsa depasci pri'
Quā me incōitatū relinq're, si te flagitasset.
HAN. Ita me hercle fecissem.
At nūc ista me terret formidolosa conditio.
Et ancípites viarum anfractus.
Sed esto, arripiamus iter hodie.
Quando accclerabimus reditum?
Si etiam ingens sulcābimus equor?
HO. Non equor, sed mare acerrimum,

Bij

Nullis

Nullis vnquam remeabile ratibus.

CAN. Sane Homule ego tecū p̄ficisci vos
Nimis sumpelagi metuēs Charybdim, lo,
Syrtim, Scyllēq; voraginem, ceteraq;
Maris discrimina horresco recitans.

Sed centuplo magis expauesco, q̄ reme
are non licebit.

Quo tādē pueniēdū est, aut figēda ancora?

Mortis peri
phras. Quis huius nunciū tabellio fuit?

HO. O miseranda necessitas,
Mors omnium malorum maximā,
Pestis atrocissima laruarum lōge teterrima,
Difforme & inexorabile monstrum.

CAN. O diua & olympica numina, quid
Fuit ne mors huius internūcia rei? (audio?
Mœroris & tartarei fellis fecūdissima lues?
Huius commertium nō secus deuīto,
Atq; ipsam atrum dēmona,
Seu orcum nocentibus infestissimum,
Si dones aurum quantum amplissima,
Terra capax est, nihili ducam,
Si hoc odiosum queam effugere portentū,
Tantum abest Homule, vt tecum accingar
peregrinationi.

HO. Attamen vt pollicitis fidelioribus,
Me munitum estimabam firmiter,
Verū vt video innix⁹ sum arūdineo calamo

Qui

25
Qui me incumbentem fallaci hallucinatus
est specie.

Spes mea fluctibus illocata est mobilibus.
Et abiit ventis exagitata malignis.

Heccine fides mihi promissa est? CAN.

Nō diffiteor, sodalē me spopōdisse patissimū

Sī quidem compotandum, si esset ad lucem.

Vel vsq; matutinam, vel totos vsq; dies.

Sī epularū dies extra mœniā cōdictus esset;

Libent' irē, aut chor' puellarū iuitaret vsq; *Studia iuue-*
tuas;

A latere tuo discederem nunquam.

HO. Recte profiteris, libenter quidem illo

Concedebas & vltionis horis omnibus,

Nec chlamydem tibi diuellere opus erat.

Sī te ad festos expetere dies, si ad prophana *Scena v.*
bacchanalia,

Nil remoraretur o Cantāger iter tuum.

LV. Nec ego mediussidius hoc calle tecum
congrēdi volo.

Necq; vnq; tam eleganter concionaberis,

Vt vulpeculā ad egrotū introducas leonē.

Sī cupis argenti sitibundam visere Romam

Vel aliud lustrare solum, nil detinet, assum.

Sī quis te odio emulatur iniquo, vindicabo
acerrime.

Et ita me deus amet, ten' vmbilico diffindā

Etia si cœlū contingat vertice. (medium,

HO.

HO. Lusitor, quorsum ista iactanter?
Quando aurum postulo mutuari mihi,
Tu fœnum ingeris, quo nihil opus est.
Istud non est presenti succurrere malo,
Diuertisti animū pariter atq; opā ab aīco,
Recole obsecro atq; remiscere illius quōdā,
Cotrac̃te familiaritatis, incorruptēq; fidei.
Ah nimis verū est aduersitate aīcos probari.
LV. Siue fidem, siue familiaritatem vlulas
Vtriq; renuncio, tui satur sum, satis verbo-
rum aggerasti.

HO. Hei misero mihi, aut vnā saltem
Peritiunculā ò amantissimi sodales sinite vt
Obambulate mecū, aīoq; succedite (exorē,
Et æternum vale dicite ad vltimos
Dunitaxat portarum cardines, en obsecro.

HARVN. Per sanctum Osyrim, ne vestigium
quidem aut latum pedem,
Dum tuos spiritus vitales motitasset artus,
Nulla vnq̃ tam acerba fortuna obtegisset,
Quē me tui Homule faceret desertorem.
Nunc et cœleste comitetur p̃sidium.
Abcundum est mihi, te valere cupio.

HO. Quid tu Bellerophon meum suauit̃,
meaq; ludicra,

Vin te comitem p̃bere mihi? BE. Quod?
Ad suburbana virginum comitia? ad ves-
pertinas

spertinās iuuenularum

Excubias placet, lubens veniam.

HO. Commonstrabo, (mus affeda.

Tibi, mihi te iunge socium, vt soles, bellissi.

Versus occidentem gradiemur, ad spelun-

cam vltimā, quid hic stas?

Via hec nota est, hoc it est vniuersę carnis,

BEL. Quid ibi agēdū est? an belle curabim?

Cuticulam? conuiuia & symbola sodalicia?

si etiam parabimus?

HO. Aecates coena nunquam deerit.

BEL. Ibi etiam formosę Veneres?

HO. Millia formosarum. BEL.

Sed age, effare eitam modo, si à breuiusculo

tempore redibimus.

HO. Nūq̃ pfecto. BEL. egre et grauit hoc

Verbum illabitur mihi, hic volo apud meos

sodales letos, (ciscare viatorem,

Consumere dies, quemuis alium tibi nan

HO. Hic adulescētulus precoci perditus la In Bellerōs

sciuiā omni se (incuriam parentū. phontē exa

Oblectamēto à primis anniculis dedit ob cratur Ho

Edoctus est plenos epotare calices, lautissi mulus.

me per omnes epulari dies,

Peierare, audere quidquid alter, vel triplo

etate grandior. BEL.

Si cōtumeliose et prauē loqui iuuat, ipse sat

Habes quod de te p̃dices, mihi tuo p̃co

C

nio ni

20
nio nihil opus est
HO. Deum neq; homines curare obsecratis
assuescere, nyctioraces agitare,
Nulli quod lubitum est abstinere, ah sero il
le, vt ego sapiet.

*Cum summa
animi despe
ratione,* Nulla infirmiora p̄sidia q̄ amicos esse.
Itanē diffugitis? siccinē ad vnum omnes?
Nunquam magis solus fui, quā hodie, in
foelix ego disperij.

ACTVS III. SCENA I.

Homulus. Magarius. Pamphilus. Trās
bilio. Confraneus. Licambeus. Aba
gardus. Clatria. Helbia. Olen
dria. Phillyria.

*Querimoia
Homuli de
sua infelicitate
hominūq;
instabilitate* OMnium qui terras incolunt, nemo
Me vno exptus est magis hoīum fidē.
Instabilitate lōge puincunt populare foliū.
Quos ego ītraneo amore copulatos estīabā,
Execrādē infidelitatis sese detegūt fabricatores
Mox vt nimbose oritur procellula (res.
Fugaciores euro effugitant vel tigride.
Si mundo adhuc pollerem spectabilis,
Auri diues & rerum prepotens,
Tot me stiparent amici, q̄t fert polus astra:
Alluderent suauiter, inferuient studiosius.
At nunc lachrymantem nemo consolatur,
Egeno vel adinīculatur Homulo

Neq̄q̄

27
Neq̃q̃ aīci sūt, sed mēdicabula atq̃ vētriculī.
O sententiā cōlestib⁹ deprōptā bibliothecis:
Personatum hominem sī cupis agnoscere, ca
lamitosus fias.

Quem ista doceri nequeūt talpa est cecior:
Plūbeus est, insensatus est, truncus est iners,
Qui malo vēturo nō proposuit suo. (torē
Quo miser ibor: quē reliquū deposcā adiu
Scio, necessarios et vni⁹ sāguinis ppagines,
Quos etiam inuitos natura pertrahit ad suc
currendum. (pensius.

Solicitabo, vrgebo p̃cibus, & quidem im
Cognatos omnes vt adessint hodie
Nec segniter cessandum est mihi.

*Alia uoce
nūc uocat d
micos Ho
mulus.*

Noui quis me intro expectat grauiter.
Amiculi consanguinei, quid rerum agitis?
Vbi nam locorū estis: adeste q̃so. MEG.
Adsum⁹ Hōule nepos, tuis negotijs (habes.
Atq̃ desiderijs sēp obseq̃ntissimī, qd causē
PAM. Homule, sī me aut meis facultatibus
Opus est, vtere: pelle pudorem inutilem tibi.
Fare inter amicos liberrime tuos.

MEGA. Quid mali obtigit?

*Habebit Me
garius duos
famulos stia
patores.*

Hilariori esse fronte consueueras, age palam
Mihi facito rem, vtī est, enarra mihi.
Quod auro propulsari nequit, gladio forte
Sī qs iniuriatus est, hos duos tecū (poterit.
Sume clientulos, atq̃ illi iecur effodias.

Cū PAN

PAM. Propinquos genere oportet,
Mutuo defensare, & prodesse inuicem;
HOM V. Benigni estis habetur gratia.

Scena II. Venio ad vos vt paucis dicam,
Graui oppressus amaritudine.
Eminentissimus ille syderum conditor.
Legato denunciauit mihi, peger vt pficiscar
Quam primum porrectionibus spacis,
A quibus nec fas est referre gradum.
Insuper calculanda est huius deductio vite;
Omniũ difficillima, ante iudicis cõspectum.
TRA. Calculanda? tibi nẽ, quò pacto?
HO. De villicat⁹ regij gubernatiõe possessa
Et qbus idulta saluti tpa traduxerim actib⁹
Reliqsq; mortaliũ accomodatis reb⁹, vt loca
Hac meũ vt pgas, obnixè supplico, (te sint
Meũq; calculũ, vbi iniquor erit ad purũ sup.
TRA. Quid? vt tecũ pergam? (putes
CON. Proh, ista nẽ sorbitio
Tibi decocta est Homule? (tus sum
Profecto aliud mente cõcepi, aliũde inuita.
TRA. Vertex mihi prurit ab ista cantilena,
Parcius deinceps promittendum censeo.
CON. Pestilẽs & detestãda res est simlãtio;
Idcirco ex animo dicam meam sententiam.
Semp ego fui exiguo corde; timor prostra.
Nimis ego sum meticulosus. (uit me.
Sed si commodum videbitur, tecum dabo;
Ancillam

29
Ancillam comitem libenter, nam & illa
Nuptiarū percupida est atq; spectaculorū.
LIC. Itidem atq; ego proloquor,
Nondum dimidio vię peracto, mihi spiritus
fathisceret, (gerendis.

Ita sum & semper fui pauido pectore rebus

HO. Siccine destituitis miserum misere?

ABA. Homule ne qd age precipiti mente.

Res nō parua est, voluta iterum atq; iterū

Nec itur ad puellaria tripudia, (tus.

Vtriculereſq; tibias, vt heri & nudiusterci.

HO. Miſſum facito ambages atq; moras.

Vt animus eſt, ita quoq; lingua canat.

LIC. Conſultādi diem capio, ardua res eſt,

Quę penſiculari debet, nec ſtulta temeritate
aggredi.

ABA. Recte quidem cōperendinandū eſt

Nā et parāda ſūt calceamēta et vtres ciliarij,

Ceteraq; longi itineris viatica. (dorum

HO. Iſthęc verba ſunt atq; diuerticula inſi

Quam pulchre ſperauī inaniter,

Multa pollicitantur homines & magnifica.

Aſt vbi venit anguſtia, faciunt nihil.

LIC. Nepos, proficiſcere bonis auibus,

Et ſœlici ſydere, nō vacat mihi in pſentiarū

Abſiſtere domo, meiſq; occupationibus

Retentant me mea negotia.

Nam libellus meus ratiotinarius

C iij

Introitus

Intortus est et icultus et deformis caractere
Itaq; satius esse reor, ista domi digerere.

Scena III HO. Cognatos apprime nūc cognoui meos

Natiui moriones, non sunt moriones,

Verus ego stultus sum & morio,

Qui spem locavi apud homines meam

Ad hūc Ho. O coelum, o sydera, o rector etherei culmi-

muli clamo. Perij, amissa est salutis ancora. *(nis*

rē mulieres CLA. Homule quid rei est? quid nam.

exibunt. Hęc tam turbulēta hęc vociferatio q̄ritur?

Quamobrem mihi non indicasti,

Vt mater ego tibi sim, vt fui semper?

HO. Nec statio, nec sessio tuta ē mihi hodie

CLA. Stultescis plus fatis. HO. Verax es,

CLE. Si ad me detulisses primitus hanc tui
pectoris vomitā.

Dicto citius emancipassem te

Merito accidit tibi, quod dici solitum est,

Sua mora cuiuslibet nociua est homini.

HO. Nimis sum ego miser & expes.

CLA. Tace & desine ita proloqui.

Dum mihi vita comes erit, nullius egentem

Hic Clatria

ostēdet Ho.

mulo sibi ad

stātes proles

Seruabo, contuebor, si quis vnquam impia
inuaserit manu.

Nepos, non tā chara sunt hęc pignora mea,

Quam tu aīmo meo, deum inuoco testem,

Tecum viuam moriarq; fidelis.

Pande quęso, hunc tantum dolorem,

HEL

31
HEL. Nepos ab ipsis cunabulis,
Præcipuum erga te gessi amorem;
Nec possem non lachrymis manare,
Si quippiam hodie contingeret mali tibi.
Nulla tam seua oborire poterit tempestas,
Quæ nos disseparet aut diuellat vnanimes,
HO. Lubens isthæc audio. CLA.
Et quidē faciemus ex animo promptissime,
OLEN. Cognita sum tibi Homule,
Hoc enim (quæ foemina sum) scio satis,
Nec opus est vt me ipsam iactitem.
At si qs improbus tibi technas machinaret,
Aut fraudem moliretur, virum
Me edepol sentiet atq; leenam
PHY. Si dimidium animæ desideres meæ,
Ita me deus amet, donabo libenter,
Tanti te habeo, tantus amor in te meus est,
Et amicos omnes nr̃i generis & sanguinis.
HO. Deus optūus tibi reddat vicissitudinē, Scena iij
CLA. Semper ne celabis intra te edacissimā
Hanc pestem: obsecro vt edicas mihi,
HO. Exhilarasti me paululum, dicam.
Calculū hūanorū operū à deo postulat' sū,
Et hodie pficisci oportet vt absoluā ocyus.
Huius rei iprouid' vixi semp & negligēs.
Qua ī re rogatā te habeo, vt cōgrediāris mī
CLA. Vbi nā discutiēdus erit hic calculus?
HO. Añ tribūal iudicis, CLA. Eheu, tribu
nal v. C iij Verio

Verior ne maritus succēseat, si vspīā
 Absq̃ illius nutu me contulerim.
 Pergam ad inuestigandum illius animum.
 Et siqdē ilico nō remearo, poscentē scias res
 Hostile, bene vale, forti esto anīo. (trufam,
 HO Omnes vno ore loquuntur grandia,
 Et omnes vno more faciunt nihil,

Sibi Homu^s Sperabam muliebre animum,
lus loquitur Ut clementiorem, inflectere, ah Homule,
 Mortaliū nulla labellis est adhibenda fides.
 Pollicentur verbo, quod vafro corde negāt,
 Mellituli veniunt sciscitantes omnes sim ul.
 Nepos, si qua re opus est, suppediābimus:
 Si ifortuniū accidit, opibus nr̄is medebimur.
 Et id genus mille mendaciorum (anis est.
Gemebūdus Belle nouimus. certe nihil est, certe v̄etus in.
sibi loquitur Sed qd nunc tētabo spe melioris successus?
Homulus. Nescio paulisper intus mecum meditabor,
 Si quid consiliū queam reperire mihi,

ACTVS III. SCENA I,
 HOMVLVS. OPVLENTIA.

Non sū vt arbitror, (secūdet deus) (qdā,
 Incassū cōgressus mecū, īstruit sophos
 Amās et āatū vnū eē p̄ aōris vī atq̃ efficacīā
 Idcirco accedā ad fortunā meā thesaurariā,
 Quā ego sedulo adamaui & impensissime.
 Aderit spero mihi, dabitq̃ aōres reciprocos.
 Heus

33
Heus bona fortuna, quo recubas antro?
Quaue ferrata arca recondieris? adesto.
OPV. Hic sum compedita, obserata,
Muscosa, & tineis lacerata edacibus.
HO. Huc, ppera celeriter, atq; sub aspectū
Consiste meum, consultura mihi.
OPV. Consilij expers ego sum boni.
Malefuada vocor, terrena incommoda.
Si infestant, depellam protinus.
HO. Est q̄ aliud animi discrucior. (mōstrū
Ad me venit hodie deforme & inexorabile
Perferens me summo iudice accersitum.
Ac vitę rationem daturum, hac mihi
Te sponde comitem, opera vt adiutes tuā,
Pecunię enim obediunt omnia,
Atq; iniquiora efficiunt rectissima.
OPV. Nequaq; Homule parebo tibi.
Tui ipse expetis perditionem
Plus mali quam boni allatura sum tibi.
Multum quidem dispendij, impendij nihil.
Simulq; labefeci mentē & decoros corpore
Neminē hoc calle sectabor euntē. (sensus.
HO. Id sera mihi illacrimabitur pœnitētia.
Attē te sollicito semper cōplexus amore fui.
OPV. Mucronē ipse cudis, quo te ferat,
Iudex meritissimum
Immodice qui te colunt quam par est,
Superi oderunt boniq; homines. (dum est.

II Scena. Quod abūdat necessitati, egenis disparciem.

HO. non queo refragari,
Meumq; me remordet pectusculum.

OPV. Quanti naufragant̃ meis irretiti vo
Quot p̃ditos enutriui puerulos, (luptatib⁹,
Dum blandissima offero fercula sensibus,
Mollia stratē obſcœnē fomenta libidinis;
Plures strangulantur olenti crapula,
In orco cum diuite ſepeliendi epulone,
Strictō quā cadunt enſe totum per orbem

Habebit o- **HO.** O cœcas hominum mentes, ò inue-
pulentia au- terata malorum. (hui mihi

reū in manu **Pectora,** oculos fascinata miſellos quid vo
ſchyphū uini **OPV.** Faceſſe Homule, & theſauros te-
plenum. neris relinque nepotibus,

Quos ego itidem illectabo, & aureo
Cyathopotabo meo atq; Babilonico, vt
quondam proauos, (dere auerno.

HO. Execranda & funeſta belua, retro ab-
Tu inſœlicitatis ſcœlus es & caput mee.

OPV. Cachinnum mihi moues ridicule.
Vbi vulnus acceperint, recte ſapiunt ſtulti.

Gaudeo, ex voto acta ſunt omnia meo.

HO. Gaudes nē ſcœleſtiſſima contigiffe
cladem miſeris?

Seuior es Alecto, tartareisq; furijs:

OPV. Nectare & melle ſum dulcior,

HO. Scilicet tu venefica mortem ingeris.

Pulchre

Pulchre me delusit hui⁹ nefāda fortis opulē

Quā ego tantopere cōplexus in vita. (tia

Nil verius, nil ditius arbitrabar,

Nil tenacius mēte volutabam noctes atq;

Rem plenam insidiarū & nihili, (noctes.

Tam solerter queritabam miser.

¶ O rerū omniū dominator, miseresce tui

Quid hic emoriar, an aliq̄ pergā (seruuli.

Subsidij gratia, querendis suppetijs:

Labescunt vires, tremor occupat artus,

Ita metuo mortem illam siccariam.

Quē me manet intro miserum.

Ad huc semel duntaxat conuocatis,

Sensibus, ingenio, memoria,

Caput inter vtrasq; collocabo palmas,

Si queam reminisci cuiuspiam auxilioris.

ACTVS V. SCENA I.

Homulus. Virtus. Cognitio. Fortitudo.

Confessio. Prudentia. Pulchritudo.

Quinifensus. Cambarabus.

Laruicola.

Actum est terras percurri omnes.

Nemo est cui ego fidam.

Dubia tamen & ancipiti spe

Occurrit mihi mea virtus.

Sed o mea prauitas tātis est attenuata pla

Vt ne quidem pedem amouet inde, (gis,

Vbi

Reclinabit

sedēs Homu

ulus inter

maius caput

instar medi

tabūdi cogi

tabundiq;

paulisp in p

patulo, ut ui

deatur ab

omnibus. Ine

de surget,

hoc modo p

loquens.

Vbi semel constiterit aut resederit,

Aut recubuerit tenerrima.

Non audebo compellare eam.

Volo, an nē? tentabo, licet rubicūda fronte,

Sedebit mox Cedat seu prospere seu perperam,

rens uirtus. Mea uirtus, ubi es? ut uales?

VIR. Hoc ego recubo uiribus destituta cu

Inualida, languida, mēbris distorta, (bili.

Et incompōs meorum artuum.

Hoc pacto tuis afflicta sum erroribus,

Improbis moribus atq; tua impietate.

Quid me obtundis egrā altis clamoribus?

Complodet HO. Mille cruces mille patior discrimina

manus sup. Virgo chara mihi succurre petenti:

plicans hoc Opem, consiliūq; ministra. (iram

mulus. VIR. Non equidē ignoro diuini numinis

Accensam tibi, ob noxas & turpis luenda

piacula uite,

Simulq; faciundę rationis adesse tempora.

stabit nuda HO. Hęc moles est aīmo grauissima meo:

būda uirtus. Tibi supplico charissima uirtus, pauido cō

ostēdit uete mes adsis.

res fuliginos VIR. Etiam si totius orbis thesauros,

sas literas. Adipiscare ne vnum possem stabilire pedē.

Voluit reuol HO. o casta uirgūcula, tātane est egritudo?

uitq; literas VIR. Sic me tuo demerito, tua uanitate cō

instar querē Si em̄ recta monēti obsecundasses (fecisti,

tis. Calculus tuus nunc staret meliori loco.

Aspice

Aspice vt papyrus tua hic iacet puluerulēta
Fuliginē, situq; obsoleta vetusto.

HO. O siderum rector, ò rex diuumq; ho-
Clementer indulge, queso mihi. (minūq;
Nulla hic litera reperiri potest legibilis.

Heccine sunt mea scripta?

VIR. Plane tua sunt Homule,

Ex me tua scripta cognosce.

HO. Colendissima virtus, vnica miserorū *Manu recte
net uolēte a
bire uirtute*

Ne me hodie desolatum deseras: (spes,

Quoniam sodales, cognati, amici, omnes,

Atq; egētissima opulētia mea abierunt inſi

Deprecor, assiste calculanti mihi, (deles.

Ne me neruo iudex iniiciat hodie.

VIR. Plus satis vrages me Homule,

Libens me tuę preſtarem neceſſitati,

Si quo modo poſſem viriūm vti beneficio.

HO. Est nē conſiliū tibi, quo me cōſuleris?

VIR. Hoc ipſum mente pertractare cœpi,

Licet nuſquam queam proficiſci.

Soror mihi eſt, cui vocabulū Cognitio.

Tecum illa comineabit, ſollicitabitq;

Vt indemnis negotiū abſoluas tuum,

COG. Comes fidelis ero tibi

Homule, rectoq; te tramite ducam.

HO. Dies exoritur aperto candida cœlo, *Non rogata
accedat Cog-
nitio,*

Phœbus ſtillare radios occipit ſuos,

Nūcq; recaleſcit gelido mihi corpe ſanguis:

Debitor

Debitor sum ego gratiarum superis,
Atq; officioſę adiutrici mee. VIR.
Animaduerte parumper quid eloquar tibi,
Vbi illa te doloris immunę adduxerit regi.
Calculaturum, pleno reualeſcam robore.
Veniamq; tibi adminiculo tue
Contuēde partis ſagaciter, nūc ſubtrahēdo,
Nūc addēdo, p tua Homule vtilitate q̄rēda.
HO. Nunq̄ tātis gratiis par ~~referte~~ quibo.
Supra quā dici poteſt gaudio recreatus ſum
Tam mirificis verbulis melle ſuauioribus,
Quibus polus nil continet deſideratiuſ,
Nec terra complexa amabiliuſ.
COG. Abſq; mora properemus ambo,
Ad pulchrę Confessionis ediculam.
Illa in morem riuuli velociter labentis,
Illa te reddet puriorē defecatuſ ſcelere. HO.
Ex anio pplacet, pariſ gradiamur obſecro.
Quā habitat domū: quę tecta vicina colit.
COG. Amœna tecta ſalutis, decoroſq;
Inhabitat Fœlicitatis lares, hęc, vt arbitror,
Degit ſecure, victitat hilariter. HO.
Deus bene vortat, nriſq; votis faueat beniuſ
Vt oportunitatē gratā nanciſcamur (gnus.
Illaq; nos letioribus remittat aimis. COG,
Hęc eſt p̄clara Profeſſio itactaq; nympha.
Genibus procumbe illiuſ ante pedes.
Nāq; deo ſup̄iſq; ſimul grauiſſia virgo eſt.
HO.

HO. O liliū hiberna niue candidius,¹

Per quam suauissimus spirans odores.

Scena II.

O floscule viridanti vere vernantior,

Omni decore venustior, oblectantior (tus;

Supplex geniculor ante tuos virgūcula vul

Misereſce, p̄cor, dignare meas diluere sordes

Contractosq; expiare pectore neuos,

Adsum cognitiōe pia comite, mēte saucius

Et graues patiens luctusq; molestos.

Nam morte nuncia vnica sum, magnū cor

li ad imperatorem citatus sum.

Et mortalia vitę rationem postulatus.

Qua, p̄pt̄ aīca professio, sospitatis reginula,

Schedulas calculatorias reparato meas,

Quoniam virtus emarcuit ob aduersam

valetudinē.

CONF.

Homule non latet aduentus me causa tui,

Quandoquidem respicio Cognitionem cō-

gressam tibi sororem meam.

Spem foueto bonam, solabor,

Et iniquo pondere presso subueniam tibi. *Tradit Con*

Daboq; simul in unuscula regi non inuisa sessio *Homū*

Quibus dolor gaudet, odiūq; malorū. (*deo. lo crucem*

Quibus noxia corpora scelerum ministra *in manum;*

Piabis, afficiesq; flagellis salubriter

¶ Accipe chare mihi, sanādi vulneris apta,

Hęc emplastra tibi, et duos p̄ sorde labores

In mentēq; tibi veniat crux, effusiq; cruoris

Imber

Alloquitur Imber, et hec mors saluatoris Iesu. (lioribus
Confessio ¶ Sed otu Cognitio, ne abesto viro, vt me,
Cognitione. Hereat monitis, & ab aspero ne resiliat

Salutis tramite, hec cura grauius.
Illius hoc mō ruirescet & tus robusta repēte.
Homule caue diffidas nunquam, sed cogita
facitoq; religiose, (relinques,

Quoniā breuiori migrabis spacio, terrasq;
Deum crebrius offensum efflagito veniā.
Nec plagas desine reuelare tuas.

Soror Cognitio, qñ mederi occeperit tibi
Abfore tibi fas non erit vnquam.

COG. Libens faciam presentem presens
Hortabor, vt equos auriga suos.

HO. Fortunet deus, e xordium faciam.
Pœnitentię expurgandiꝑ criminis.

Nec metus absterret acris flagelli,
Cū mea viscera torret celesti lāpade feruor.

COG. Age, multa leuant promissa timorē,
Dona dei: & fiduciam prestat bonam,

Pietas eximia, & indulgentia Christi.
Nam humana subiuit ergastula, (satanis

Factusq; terrigenarū germanus irritamētā
Sepe tulit egregius pugil nostram salutem.

Itaq; naturę fragilis expertus lubricitatem,
Ad miserationem pronus & clemens.

Tamen si fautrix adsit benigna tuę causę,
Nō eris aspnabilis, Mariā cōpellare memeto

Hec tan

Hic ascēdat
MARIA in
thronū asses
sura filio ad
sinistram.

41
Hec tanti est amoris atq; pulchritudinis,
Vt suū apud filiū frustrari nequeat petito,
Quādo blanda conspiciū vbera atq; oscula
Pater filio crudelia perferenti vulnera,
Quibꝫ exēit morte mortales, nihil abnegat.
His propugnatoribus protecti,

Fœlici potimur beatitudine.

Igitur illo conuerte manus, simul ora, &
Pectora tunde, sydereum expetiturus opem.

HO. Salue decus cœli, salue regina tonātis,

Quāq; querit inops, nūcꝫ repulsus abibit:

In me flecte tuos candida virgo oculos.

O miserescē, precor, miseri bñ fausta cliētis.

Atq; fatiscentes artus & corda pauor,

Sustēta pietate tua, ne linquar perditus atris.

Demōibus, circūuallantibus vndiq; pressū,

O venerāda mihi, cui Dauid ludere plectro

Arca dei mirāq; extollere laude solebat.

Irrorato meam supero de flumine mentem.

Emica, emitte tui fulguris iubar radiosq;.

Dū lachrymis īploro tuū nūmē mēstꝫ egēsq;

O mībus, ah dolor, desertus socijs & amicis

O virgo dulcē exora natū, mihi vt fiat ppiꝫ

Placabilis & sup delicto prestabilis, (tius

Ne me sinat eternis interire supplicijs.

MARIA AD FILIUM (culari:

O fili mea est conditio mortalibus admini

Meū est munus, naufragos portu donare,

D

Vndiso

Hic procū
bat Hōulus
ante Mariā
supplex q̄ se
debet iuxta
Christum se
lum ad fini
strā in thro
no, q̄ corti
nis undiq;
claudi possit
& aperiri.

Scena III

Vndifontū & pelag^o sydere illustrare flāmen

O nate, mea vota polcentibus, facilem

Prebe benignus aurem.

Prosit matrem interpellasse, miseris.

Neminem mei nominis recolentem

Fas sit mala nece raptari. (fluos fontes,

Deprome obsecro inexhaustę pietatis mellis

Effunde inęstīmabiles diuitiarum fontes,

Atq; qui indefecti largire congiarium.

Gratum & acceptū mihi p̄stabis beneficiū.

¶ Mea genitrix dulce stabulū, dulce cōclis

DEVS Me nihil vnq̄ frustra rogaueris. (natorū,

AD Ma Exaudiā quoscūq; voles, & amanter quidē.

TREM Omnesq; tuum qui nomen honorant,

Excipiam placide, mecumq; iubebo,

Aetereis accūbere mēsis, semp & ambrosia

Et nectare vesci diuorum epulis.

Hic claudi **COG.** Homule quid his possit oraculis,

tur ibronus Vel optari dulcius, vel charius?

dei & Hoe Satis fiduciarū relicūm est nobis hodie,

mulus uerat In portū nauigamus, nihil itaq;

se ad Cogni Immorantes, nos pœnitentię accingamus,

tionem. Hoc vnuū caue, ne te frangat dolor,

Sanguineęq; vibices & cruenta verbera.

Efficiam tua regi negocia clara.

Proadens in **HO.** O vita viuentiū, o panis beatorum

genua Hōu Indeficiens, angelorū pabulū mellitissimum;

lus humeros Mortalium viaticum, trames deuianum

Rectiss

Rectissimus & inoffensus gradientibus;

Qui à paternis regalibus sedibus,

Virgineo illapsus es thalamo,

Vt Homuli medereris vulneribus,

Primis contractis parentibus,

Quid tantis referam dignum benefactis,

Misellus ego & exiguus homuncior?

O deitas thesauraria deliciarum,

O augustissima gratiarum plenitudo,

Omnium spes & solamen vnicum,

Cuius splendore polus terrarū choruscat,

Has querulas voces pijs auribus

Excipe, porrectusq; in excelsa preces

Ne despice pater, arcanorum cognitor.

Terge meas o clementissime labe,

Scribe volumina vite meo nomine,

Auge meos titulos, vt tecū post fata q̄scam

¶ Cognitio, has mihi porrige purgatrices *Exuit Hōu*

Vt hanc pulpam castigē acriter *(virgulas, lus uestes, et*

Que me toties in obscœna pellexit vitia. *capit virgas*

Reddā huic voluptatū amatrici vicissitudi. *à Cognitōe.*

Que me prope pdidit, ego illā pdam. *(nē, qbus nudos*

CO. Lenta dei vindicta, moram spaciumq; *flagellat hu*

Ministret tibi expiandi criminis, *meros,*

Intrepidum & fortem adhibe virum,

Si te poenitet delicti, satis res prosperabitur.

Totum te superne dedas protectioni,

Qua nemo se impostum cognouit vnquā

Dñ HO

flagellās o
ret ad deum

HO. Bone confidentie nihil anteponam.
Pater eterne adesto mihi o numen ab eterno
Numine, ignosce mihi noxam meam.
O vtriusque copar spiritus gratia presta tua.
O trias ineffabilis tuis auspicijs
Exordior salutis opus mee salutiferum.

*Hic se flagel-
lat Homulus.* Accipe, preciosa caro, plagas meritissimas,
Superba pulchritudo, dignas accipe grates.
Pene in omnem recidi labem,
Ob tuam fallacem formositatem.
Referam par tue vanitati.

*Surgit Homulus & lo-
quitur istan-
ti turbæ.* Verberare expiabo grauissimo,
Quod molliter persuasisti pessuma
O fratres sic abluenda sunt commissa vitia,
Antequam via pergatur ineuitabilis leti.
Que indicta est mihi hodie.

*Surgit uir-
tus.* VIR. Laus deo & superis omnibus,
Conualefco, redit mihi vite incolumitas.
Gressum nunc solidiorem statuo.
Nam per Homulum salus redit optabilis.
Quare illius contubernio me sociam dabo.
Illius presentiam nunquam abesse patiar,
Comes ero illi fidelissima resipiscenti,
Fœlicitatem suam nunciabo illi,
Valetudinem gratulabor illi meam.
Pergam ad eum quamprimum.

COG. Homule gaude & letare impensius,
Faceat luctus, adueniat tuum solatium.

Tuum

45
Tuum vnicum adest desyderium

Noua gaudia afferuntur tibi inopinanti.

HO. quis est qui gradum huc accelerat,

Gaudij portitor mei?

COG Homule, tua virtus, quę paulo arte

Aegra thoro decumbebat, iam adest,

Agilis, & pisce integrior gelido, (tat humi.

Languorem abiicit quasi q̄ sarcinā precipi.

HO. Ingens gaudiū in lachrymas prorūpit.

Vocem intercludit mentis tripudium.

Nunc insistam robustior infligendis plagis,

Dolorem aduentu illius nihili pendam.

VIR. Homule peregrinantū amantissime.

Magnus est athleta, qui tantum bellicolus

Consequutus est victorię palmam.

Pro foribus residet tibi perennis glorię.

Immortale decus & aureum,

Mox cœlestis patrię fies icola et municeps,

Tu me etiā fecisti tuis sospitē bonis cœptis.

Ideoq̄ tuo comitatu non auellar vnquam,

Quicquid etiam acciderit tibi,

Nihil metuas, tuę deus placabitur offensę,

Pristinę indulgebit conuersationi.

Tantum te facis tuę culpę osorem.

HO. Salue mea spes vnica. (uisus sum porrigit HO

Lachrymas cōtinere neq̄o, sic tua p̄sentia gamulus uirtutis

Nullus vnq̄ tam dulci amore hominis, u manum.

Delectatus sum, quā nunc tuo, mea virtutē

Dij CO

Dat Homu. COG. Plagis abstine, flagellum cohibe.
 lo aliaum in Clementissimus deus est, ne diffide.
 duendum. Mitē respexit aīum, & promptū in vulnera
 Hanc indue penulā, in tuam salutē (mentē,
 Viriūq; reparationē vestē larchymis amicā
 Indue minime exanimatus. (acceptius,
 Nobis qdē vtilius nihil, deo nihil potest esse
 HO. quo vocabulo censetur hec tunica?
 CO. Grato nomine dicit pœnitētīū candor,
 Purpura electior Tyrīsq; coloribus.
 Quī angelos delectat cœlitūq; cateruas.
 VIR. Ne respue hanc vestem, munere,
 Quia soror mea Cognitio donauit te hoc
 HO. Acceptabo libentē pœnitētīę vestē de
 Quę tāte est apud superos dignitatis, (corā
 Quę tantopere iudici placet meo.
 Nec iam iter agemus pauidi auspicandum,
 Chara virtus calculus noster est ne integer,
 Atq; ordine bono, an ne?
 VIR. Aequus est & planus vndiq;
 HO. Laus sup̄is, tot⁹ gaudeo, r̄uixi denuo,
 Cōplectitur Nuncq; excidet mēti meę tāta beneuolenciā.
 dextera uir⁹ Iam animi quietus sum & placidus..
 tutē & Co. Vos obsecro amículas, absq; me vt pedem.
 gnitionem. nusquam conferatis.
 COG. Nequaq; Homule à te vel latū digitū
 Vt axis rotam, ita te comitabimur,
 VIR. Numerum augeri oportet nostrum,
 Tres

47
Tres tecū adhibe itineris socias; eximī robora.

HO Quē nā istę erūt itineris duces? (ris.

VIR. Prudentia, Fortitudo, & tertia

Quę abesse neutiq̃ potest tua Pulchritudo,

Magnę in rebus arduis adiutrices.

COG. Insup̃ vt associates necesse est & pūtile

Quinq; moderatrices capitis sensus,

Quibus tanq̃ cōsiliarijs vtaris amicis. HO.

Quo pacto presentes vt adsint, efficere potes

COG. Vocabis omnes altiori vocula. (ro: *Acutori uo*

Illico vt insonueris absq; mora aderūt HO. *ce inclāma*

Adeste omnes quotquot estis (adamatis. *bit Hōulus*

Formosę nymphę & amiculę, q̃ Homulū *et mox p̃di*

Adeste, obsecro, in diem eius o Prudentia, *būt quatuor*

Fortitudo, Pulchritudo, & Quinifensus. *nymphę.*

Prudentia, Fortitudo, Pulchri

tudo, Quinifensus.

Scena iiii

FOR. Corā, quas queris adsumus omnes.

In tuum Homule obsequium spontanę,

Quid nostra effici exoptas opera?

Quid actitari placet nostris viribus?

VIR. Vt cum eo proficiscamini comites,

Nisi grauiora vos detinent negotia peregre,

Vt ille sus per tot immensa spacia, quę metu

Ad destinatam perueniat metā, (enda sunt

Vestris & presentia & seruatus meritis

Dicite, si huic comitari est animus.

PVL

PVL. Ad vnum omnes comeabimus illi,
Consultantes atq; ab omni iniuria custodi-
tum preferentes.

Quocunq; eum tulerit animi voluntas sui.

PRV. Nihil optatius eueire potuit.

Iã dudū peregrinatio animū pulsauit meū,
Vt vspiam me incolumitati gratia conferre,

HO. O rerum omnium maxime plastes,
Aequum est me tibi componere laudes.

Quia tuo fauore factum scio, quod omnes
Iste amiculē meo se dedicant consortio.

Honorata Prudentia, grata Pulchritudo
Admiranda Fortitudo, et amica Quisensus,

Atq; etiā itemerata Virtus et cādida Cognis
Sat habeo sodaliū, plures nō efflagito. (tio.

Laus superis omnibus & bonis fautoribus.

FOR. Tecū au lax ad omnia pergam,
Quē pedibus fas est penetrare vel equo

In galeatas ereasq; cohortes

Prima ferar truci turbida vultu,

Sude succincta trabali nullo pterrita casu,

Nil duce me pauidum, mille dabo

Strages. vt olim Samson hoc robore querci.

QVIN. Seu oriens, seu vocauerit occidēs,

Tecum ero: vel vt simul dicam omnis,

Totius telluris spaciōsissimus circulus,

Nunq̃ (solem lunāq; iuro) à te digrediar,

PVL. Homule, non linquam te, si etiam

Fato

49
Fato me tecum depasci oportet hodie.
Mihī eueniat q̄cqd inferi sup̄q̄ decreuerit.
Faciam ita me venus adiuuet.

PR V. Vt ego iubebo, ita facito. (vestigio.
Mature gradiundū est tibi atq̄ circūspectū
Nos tibi cōsultabimus in omni rerū euentu.
Solicitantes quicqd tuę volūtatis esse poterit.

HO. Isti sunt amici quib⁹ fucus nullus est.
Minie p̄sonati, cādidī, synceri absq̄ stibio,
Quos pater astrorū meritos fīnūeret abūde.
Nūc igit omnes intēti prēbete aurem mihī.
Suadet animus, vt testamētū cōdam meū,
Vobis testibus, vobis prēsentibus.

Rerum dimidiū mearum dispartior infœ
liciatī mendicantiū.

Reliquū iure hereditario cedat nepotibus.
Hęc Stygio Plutoni vt displiceant, effeci
Meq̄ ab illius vt expediam vngulis.

COG. Animaduorte Homule, quid deinde
actitandum censeo.

Magni tonantis sacrum adi ministrum.
Illumq̄ obnixē deprecaberis, vt te
Pane illo subcineritio muniat inexhausto
Qui te indefessum reddat itinēri, (viatico.
Simulq̄ expete sanctę vnctiōis charisma.
Nos hic tuum prēstolabimur reditū,
Nec locum, nec animū abs te mutabimus.

E QVIN

QVI. Agedū cum primis istud exequere,
Verū vt decet Christicolā coeliq̃ cultorem
Neq̃ enim vsquam gentium degit tam pre
potens & inclite

Stremate ductus princeps nō maxīus Cēsar,
Non phalerati reguli, magnanimiq̃ duces,
Qui tantę dignitatis sortiuntur munia,
Vt vnus vel infimus Christi sacrificulus,
Illius manu nostra salus sita est;

Habetq̃ nostrę salutis aurea pharmaca,
Ab ipsa ęterna sophia docte temperata,
Septena scilicet sacratissā munuscula (bere.

Quę seculo migraturis relligio cōsueuit exhi
HO. Sacra eucharistiā esitare atq̃ p̃libare;

Amanter cupio, supplex adibo sacerdotem
Et mansueto pectore, arcanumq̃ illi reclus
dam meum.

Hoc dicto
abit Homu
lus ad sacer
dotē confes
surus, qui di
cta cōfessioe
tradet Hōu
lo Eucharis
tie speciē.

QVI. Saluberrimum concepisti facinus.
Faxit optimus deus salubriter vt compleas;
Veteres abit ille euomere mente satanas,
Illius aspīret superum clementiā cōpris.
Siquidē nihil alit terra digni⁹ sacerdotibus,
Isti sunt nobis sacre pagellę interpretes.
Rerū diuinarū prudētes & sermōis mystici,
Qui vetant atq̃ propellunt strictius
A noxijs erroribus, leuē & vagū populū;
Colligunt enodantq̃, vt fas suadet & ratio;
Morta

Mortalium nexus & vincula tartarea.

O regale gen⁹ et sacer cōuētus presbyterorū
Supernis qbus vel angelis nec data grādior,
Vel est potestas nobilior.

Verbigenā cœlo paucis deducūt verbulis,
Et manibus contingunt sanctūm & ineffa-
bile pignus.

Hęc dedit eternus rerū moderator et auctior
Dona suis: abiensq̃, suis p̃fecit, sede locoq̃.

COG. Fateor, nihil esset his eximius

Atq̃ honoratius ministris,

Si religiose vitam agerent & emendatius.

Atqui ille redemptor orbis maximus

Dum trabe penderet ab alta.

Nobilis de effosso pectore septena donauit.

Nequaq̃ auro vendidit gratiarum fluenta.

At nunc licitantur, veneuntq̃ mercantur,

Numerantq̃ aureorum millibus, non secus

Quām in nundinis oues atq̃ boues.

Execrandus hic mos increbuit vndiq̃.

Roma caput mundi scelerisq̃, (feri.

Hoccine dicis regale genus: scilicet regis in-

Deniq̃ mandauit deus, quos supra cœlitus

um honorarat agmina, (gineāq̃

Cœlibem quoq̃ in terris ducere vitam viri

Respice cōpita qbus scateāt sacerdotū liberi,

Temploq̃ vt cursitent pusioli, docti vocitas

E ij re paren

re parentem heri nomine.

O nefas impurissimū & inexpiabile scelus.

QVI. Meliora opinabimur et optia queq;

Rem tanti incestus auertat deus.

Nos illos vt animarū antistites reuereamur,

Magisq; verba quā opera, sermones quam
exempla amplexemur.

Missum isthoc faciamus, nostra nihil refert.

COG Candida cognitio nil nisi vera canit.

Verum tibi obtemperabo libens, nec verbū
amplius addam,

Querimonia demonū de amisso Homulo.

LAR VICOLA. ET CRAMBA.

RABVS DAEMONES.

Scena V. LAR. Crambarabe, vnde te huc appulisti?

CRA. Ex nostri reuerēdi principis curia.

LA. Quid noui adfers? vt valet ipse princeps.

CRA. Belle quidem ex sententia.

LAR. Sed vt noster se gerit Homulus?

CRAM. Recte, vt arbitror, nam heri totus
erat nostri arbitrij.

LAR.

Per magnum Plutonem auersus est nobis,

Rebellat imperio nostro, muliercularū pre-

stigia illum euerterunt.

CRA.

Nequaquā, falleris, nimis erat nostrę sectę ob-

Ac Galilei crucifixi negligētissius, (sequēs

Tam

33
Tam exiguo spacio totū hoīem immutari,
Nulla industria fieri potest.

Nec Mercurius qdē animi rethorū princeps,
Id efficere posset linguacissimus.

LAR. Per Iouem prospiciundū est nobis,
ne tanta damna paciamur,

Ne tam chari amici iacturam faciamus.

CRAM. Vbi nam est ille?

LAR. Certum non habeo.

Nam paulo ante hoc eodem loco sua infor-
tunia audiui queritantem,

Erantq; cum illo duę Christicolę virgines,

Quarum cōmercia fugiens, paulisper abij.

At nunc, nec illas nec Homulum reperio.

Nobis non est dormitandum, nec dandus
desidię locus. (minis,

Rem malam suspicor ab illis machinari fœ-

Insidias molitur nobis hic sexus incredulus.

CRA. Laruicola, aurem admooue parieti,

Si vspiam audiatur Homulus. LAR

Strepitum a uidiui, atq; etiā hominis vocē.

Tu itidē ausculta, pprius, si q̄as inēnoscere.

CRA. Proh Iupiter, Homulus noster est.

LAR. Quid gemit? quid lachrymatur?

Quo cum verba facit? quis sermo v olat?

CRA. Animaduortere nequeo, ita crebra
suspiria interrumpunt verba mihi.

E iij LAR

LAR. Crambarabe infringe fores,
Cardines postesq; deijcito.

CRAM. Territat me hec superscriptio.
Deiuto huius odiose fœminę aspectus tue
Tantisper hic ego me stabiliã. (pissimos,
Donec sciam quę sit fabula.

LAR. Grande saxum in æthera tollam.
Atq; diuellã hanc totã fabricam. CRA.
O stygia numina, deflet (vt mihi videor)
Nostrę cōuersionis commilitium, actęq;
vitę illum pœnitentia ducit.

O mulieris ingenium fallacissimum.

LAR. Non abs re esse sciebã, quum illum
Cum illa contuerer sermocinantem.

Sed experire rem melius, mihi adhuc
Persuaderi nō pōt, vt tãtę sodalitatıs et fidei
Tam repēte se in aliud præcipitarit. (homo,
Sepe enim numero admonitū illum habui,
Vt nunq; se friuolis Christianorū legibus
Sineret irretiri: eratq; tãtę constãtię, (esses
Vt illū dementari nō posse tu q; attestatus

CRA. O erebi maxie rector, dirupit fœdus.
Nimium ego nunc intellexi, audiui enim,

Confiteor, Christianorum deliram vocē.

CAR. Audisti: dñi deęq; oēs illū pdāt, era
Tua Crambarabe socordia actū est, (dicēt,
Vt nos iste desereret perfidus transfuga.

Quare

Cōuiuantur

mutuo cacos

dæmões ob

amissum Ho

mulum.

57
Quare vel latū pedē ab ei⁹ latere discessisti?
Ego te apud Plutonē insinulabo ignauie
atq; infidelitatis.

CRA. O magne pater Vulcane, tuo illum
Diuino inflāma incēdio, vt denuo r̄sipiscat.

LA. Ego te Vulcani icēdio faciā inflāmari
Caput sceleratissimū, tu tāti dispēdij causa es.

CR. Sile Laruicola, atq; cōprime garrula
Facinus audax tentabo hodie. tace. (labra

Caput ingerā in thalamū, vt sciam rē vti est.
Per sanctū Iouis verticē cœlesti vescit mā.

Actū est, ille religiōi nostrę renūciauit. (na.

LAR. Cerebrum illi putrescat in dementiā,

Astreā superos perhibent habitare lares,

Vbi illius nunc est equitas, obsecro?

Siccine agitur, cœlicolarum pater.

CRA. Iam dudū discordes cognoui diuos.

LA. Verū nē? CR. Vero nihil est verius.

LAR. Quid scis? quo doctore habes?

An pręsens aderas, quum terrę poli q; meti-
reris distantiam? CRAM.

Conticesce scelus, tu itidem q; dīm sus es,

LA. Absq; controuersia breui cœlū te res

Ad nostrum voluetur imperium.

Omne regnum in se diuisum, desolabitur.

Inter se digladiantur cœlites superni,

Aguntq; fauores & partes vnus & alter.

Nam

Nam Iustitia hunc nostrum Homulum
Extra rationis limitem vendicauit sibi.
Quis vnq̃ à tenero euo sub nr̃is ita militauit
Fidelit̃ et nr̃is legibus iſtructus est. (signis,
A nobis debuit hic coronari seruulus
Quis nuper in cruce pessimum latronem,
Infernis dignum supplicijs, ab omni iſſime,
ritum absoluit crimineſ

CR. Quis Galileus ille Christianorū deus,

LA. Viden vt fauor atq; violentia,
Agitat raptatq; icolas celi? CR. belle video.
Sed qd apud principē cōminiscemur causē,
Pro tantē nunq̃ formidata amissione prde,
Vapulabimus ambo. LA. Ambo inquis?
CRA. Plane ambo.

LAR. Tu illius perditionis origo es,
Verbero, in te hęc damna rependam.

CRAM. Ego verbero sum.

Scena vi.

*Est noua sce
na, nā caco
demonēs e
mutuo uer
beribus ce
dētes hinc
abunt.*

Et succedit

VIRVS adueniat Homulus
rem peregit suam.

Huc omnes conferte gradum virgines,
Quotquot estis promissi officij obnoxie.
Tempus in ipsam labitur horam itineris,
Accingite vos, atq; iſtāti p̃uidete necessitati.
HO. Aeterne pat̃, quā nūc sum qet' animi?
Qua sum procellis turbinum defunctus?

Totus

57

Totus in lachrymas liquet, tener ut infatulus, *virtus et Ho*
Ita dulci gaudio sum vndique exhilaratus. *mulus cum re*
Coelesti pabulo mens est exaturata mea. *liquis uirgie*
Gras illi habeo, quod hoc suo mihi fuisset osilio. *nibus.*
Simulque charissime amicule maxime lector,
Quod omnes vos presentes adesse video fidei
dei obseruantissimas.

Omnes hanc manibus contingere Crucem, *Habebit Ho*
Et sequaci properate pede, primus ibo, *mulus cruce*
Quo me ducit suprema necessitas. *(mes, in manibus.*
Magnus syderum rector, mei fiat itineris co
FOR. Ut pedem pes comitatur, atque ut hec
dextera adest mihi,

Ita tibi presens ero, dum tui voti compos fias,
Donec te reuocet aura sequunda domum.
Nil erit in me perfidie, nilque struam fallacie.
Accipe, fidem do, adero tibi semper.
PR V. Nulla occasio, nullum tempus,
Nulla ratio sequa tempestas, nullus rerum euentus,
Me tui faciet nunquam desertricem.

Accidat etiam quicquid ater auernus excitat ma
Plura agam dictis, strenua tecum, *(lorum,*
Et complexis ibo lacertis in omnes casus. *Hic Pruden*
Non monstra, non larvata prodigia. *tia Homulū*
Me tuo diuellent amico lateri. *per dextrā*
COG, Ah quam importuna & iniucunda *amplectatur*
Et inamabilis est ista Houli peregrinatio,
F. Que

Que nūc illū vrget, nec differri potest pacto
Ille properat, q̄ eius proauus deuenit. (aliq̄,
Huius vię timor omnes habet maximus.

FOR. Quid si inculta deserta,
Seu montium ardua occurrant?

Ne manum vortero, ne pedem mouero,

Homule, aspice vt valido sum corpore,

Vt neruis vndiq̄ crassis, et corpulentis bras

Omnes vos ambulando necabo. (chijs.

Nihil min⁹ metuo q̄ viarū iaccessā difficulta

HO. Ah vndiq̄ emanat mī sudor artub⁹ (tē

Membra ingrauescūt, fathiscit corporeū ro-

Et quasi me pedes non ferunt mei. (bur

Chare sodales, iam terga dare volumus.

Ego si meam explebo peregrinationem,

Hac me oportet subsidere fossa,

Hoc puteo recondi, puluis vt fiam modo.

PVL. Hoc puteo vt te sequar,

Hoc inuiso capulo: heccine est peregrinatio

Toties auribus istillata meis: HO. (surgit,

Scilicet hac pficisci oportet, q̄qd tellure res

Spirat atq̄ aliū, exiguū simul et grāde caput

PVL. Hic in putrē x̄ti puluerē solidāq̄ trā

Hic animā efflare, et hāc dulcē sp̄nere lucē:

HO. Hac vmbrosa iuolui caligie atq̄ emo

Illā etiā solari orbari lampade cœli. (ri,

Sed o Pulchritudo eternis alibi viuere seclis.

PVL:

Manu indi-
cat sepul-
chrum.

PVL. Nil iuuat me Homule hec fabula.
 Vale bonis auibus, ego pmissis abeo oib⁹,
 Fidemq^{ue} retracto meam & fas abrogo,
 Proh chorus charitum, ita ne seruiatis
 Collegam vestram pulchritudinem.

Quo me hic Homulus vult abducere bara
 Homule vale, vale felici sydere. thro⁹

HO. Quid Pulchritudo sic fas abrumpis,
 Atq^{ue} hominum deumq^{ue} peritura fidem?

PVL. Aurículas opilatas habeo, surda sum
 Grauius audio, ne semel reflectam visum,

Totum etiam polliciteris orbem mihi.
 Sanior sum, quam ut auscultem tibi.

HO. In quam speravi miser & excors,
 Quid ex illius decore gloriolam captaui.

Fallax & vana est pulchritudo mea.

Fugit quasi fugata hostili iaculo.

Leuib⁹ multo est fugacior ventis.

Illa tamē ex me pcorata, se comitē spopōdit,

Comitem & lucis, & noctis, vitēq^{ue} necisq^{ue}.

FOR. Homule, tuę amicitie satura sum.

Rel nq^{ue} te. hoc ludo nihil vnq^{ue} displicuit ma

Prosperē & feliciter opto vt tibi cedat. (gis.

Bona vespa vt tibi cōtingat ex anio cupio.

HO. Fortitudo⁹ tu me etiā linqs i comitatū?

FOR. Abscedo, nimis est arduū negotiū,

Nec vilius amore auri subeundum.

F ij

Nunc

*Abit ab Ho
 mulo Pulcha
 ritudo.*

Nunc intro pergendum est mihi vnde exiui.
HO. Obsecro mea Fortitudo, paulisper
Hic moras age mecum in solamen meum.
FOR. Per sacrā Herculis dexterā, non agā,
Nec momentum breue, nec uictum oculi.
Hic puteus horripulationem mihi facit,
Putas hoc conditorio velis effocari?
HO. Siccine irritas illa grandifona spumo-
saq; pollicita?

FOR. Ita profecto, etiam si diuino essent
sancita iuramento.

Fidem rescindo, abnego, pernego, discedo.
Nec mea refert, si vmbilicum tibi euellas,
Huberius atq; impensius lachrymando.

HO. Ista ne est pbitas atq; fidelitas animi?
In te qui sperat hō, in nihilū sperat. FOR.
Iam satis tecum deambulaui, longoq; satis
deduxi calle.

Nec etas te prohibet solitarium proficisci.
Ipse tibi esto comes, solus tuam perage pe-
grinationem.

Poenitet me huc vnquam tui gratia tulisse
pedem. HOM. (bare tibi,

Ah mea Fortitudo, nolo stomachū pertur-
Nec bilem ciere tibi, en obmutesco.

FOR. Facias oro, tuoq; capiti quietē dato.
Nam verba teris simul & tempora inaniter.

Ledit

61
Ledit me hæc molesta importunitas tua.
Que te meo efficit indignum sodalicio.
Pone tuę modum petitioni, hisq; abde ca-
put umbris.

HO. Fortitudo, meliorem tui fidem habui.
Fefellisti inopinantem fragilis spes.
Nemo non diffidat suę fortitudini,
Volucris, ut Pulchritudo, labitur illa fuga;
O mendaces & increduli amicularum mores
Quam magnifice promissistis nihil.

PR V. Ego itidem intro sequi, atq; huius
Peregrinationis inducias mihi dari volo:
Arbitraris ne, quod hanc fossulam metiri
cupiam?

*Indicat ma-
nu sepulchr.*

Minime, ne metuas, belle cauebitur,
Etiam si auro sternenda esset tegundaq;.
Alium querito, me frustra rogaueris,
Vt paucis sententiam scire meam;
Si frustrari nolis, precibus abstine,
Neq; fatiges inexorabilem.

HO. O Prudentia, ita ne prudentia?

PR V. Incassum indagatur prudentia, illa
secum decreuit,

*Sibi loquitur
prudentia.*

Vt quam primum hinc se dimoueat, ab Ho-
mulis conspectibus.

Res enim ipsi suboleuit plusquam seria
Hoc ne ego dabo corpusculum inpulueram.
Fij dum

dum terre.

Desipere non decet Prudentiam.

Sed si qua mihi est sapientię scintillula.

In hoc vtar, ne tibi auscultem hodie,

Nēue me tibi comitem tradam.

HO. Ne fugam proripe, sed accede ppior,

Huius vt vřas capuli fundum.

Accede, oro te, amica Prudentia.

PR V. Accedam: scilicet aduersus calcaneū.

Per magnam lezabel, tibi hodie non iun-
gar vicinior.

Sepulchri huius vocē horresco prępauida.

Sed si visu comprehendereim, pręmortua
subsiderem.

Abit procul

Prudentia ab

Homulo.

Vale Homule, nos iam intro gradimur.

HO. Iam Homuli abijt decus.

O motitor etherei culminis, nauigij cla-
uum perdidisti.

Nunc fera flumina exagitabunt miserum,
illudentq̃.

Prudentia, Pulchritudo & Fortitudo,

Quam auolāt celerrime, mors vbi venerit.

Ah nimium instabiles amiculę. QVIN.

Homule, heram suā oportet seq̃ pedissequā.

Forti esto animo, moram vel hic agere non
licet paruulam,

Ne male audiam domi ancillula.

HO

65
HO. O Quinifensus ne me deserās obsecro

QVIN. Merum incutit mihi terrificum,
Creber aliarum recessus sodalium.

Omnes enim isthinc diffugiunt quasi con-
specto dracone,

Qui naribus fumosos expuat ignes.

Ne crede q̄ ego tantis me temeraria com-
mittam periculis.

Flammīuomam sub hoc busto latere reor
viperam.

Ne quicquā me postulaueris adiutricem.

HO. An omnibus vobis linquendus sum Scena vñ
hodie?

VIR. Minime, nam virtutē fallere quēpiā
Fas non est, qua nihil est fidum vel magis
certius mortalibus.

Illā deserit neminem, nisi qui illam asperna-
tur prior.

Adero tibi, deiecti ne sis animi. HOM.

Ah Quinifensus, quid criminis commerui,
Quod te mei non commiserescit? QVIN

Vt voles, ita vocem efferas.

Pulmonem & guttura rumpe, non audiā,
Nec vultum hodie, nec frontem contue-
ris meam.

HOM. O candida Virtus, tu saltem fidem
seruato mihi. -

Fiiiij

VIR

VIR. Hōule ne discrede Virtuti neqꝫ ambi
Quo Hōulꝰ, illuc parit̃ feret̃ sola x̃tus. (gas
Seu fato, seu vita seu mille supplicijs.

Rebus in aduersis semper fuit vnica virtus
fida comes.

HO. Nūc veros dinosco ab infidis sodales,
Iniquis ego atque exoculatus, qui plus a
moris contuli

*Astabit in p
scenio Hōlus* In vmoratus personatosqꝫ amiculos,
Qui vulpina duplicitate speciem tantū pre-
ferunt fidelitatis

In eos, qui synceri sunt & fraudis alieni.

O Cognitio, tu ne etiā abibis auerā mihi?

COG. Non prius diuertā abs te pedē vnū,

Quā animos supremo cōcesseris fato tuos,

Relictoqꝫ solo, penetraueris astra perennis.

HO. Dulciter consolaris me & amice.

Refertur gratia, mea cādida soror Cognitio

COG. Non absistam tibi, donec te suprema
meta receptet.

Locetqꝫ virum destinatis sedibus,

Et tuę peregrinationis componam.

HO. O splendor, ò lux aurea cœli.,

Ah tempus adest, nāmis propere propellor
ire.

Migrare oportet, & debitum exoluere
meum.

Enom

69
En omnes in me conuertite lumina, animū ^{Manu indi-}
intendite. ^{cabit Homu-}

Tempori sapite, viuite virtutum memores, ^{lus sepulchr.}
Perspicitis ne vt nunc effugiunt omnia?

Vnica virt^o heret, et manet comes idiuidua.

VIR. Instabile & infidum est, quicquid tel-
lure progignitur.

HO. Quæso animaduortite, vt nemo pro-
missi verax est.

VIR. Pulchritudo, Fortitudo, et Prudētia,
Raptim abierunt vbi venit necessitas.

Sodales illius simul amici & cognati,

Comperta angustia, transiliere perniter.

Ex omnibus charis eius non est qui conso-
latur eum, HO.

Videte obscuro auditores, vt me deserunt
omnes.

Sola amplexanda virtus est comes misero.

O rex angelorum clementissime.

O regina & mater clementissima.

E coelo feratis opē & pacis amica munera.

VIR. Coram eterno rege candidabo meos

Vultus, & ora niue candidiora rutilabunt.

HO. O angelorū rex & demētissime pater.

VIR. O rector altissimi etheris,

Facilem præbe exitum, & poenam succinge
breuem,

Da celerē

Da celerem amare mortis finem Homulo.
O crudele fatum in omnes mortales. HO.
O rex cœlestium legionum clementissime,
O regina mater tonantis clementissima.
In tuam protectionem pater commendo spi-
ritum meum.

Hic Hōulus Terras relinquo, emigro Virtute comite.
cū uirtute se COG. Communem omnibus nunc obuiuit
pulchrū inā Homulus interitum,
dit.

Virtus & illius feret digna præmia,
Opulentiam, requiẽ & pacis pulchritudinẽ,
Largitore deo, qui duros labores & flagra
vellicantia.

Suaui nectare et gaudio pmutat in fœmino.
Angelicū videor mihi aure captare melos.
Cœlicolę dulces cantillant modulos,
Ob redeuntis animę optata desideria.

Aperietur En suspicite, magnus recluditur olympus
thronus dei. Venienti (vt arbitror) Homulo, salua sunt
omnia. ANGE.

Candida sponsa veni, propera decora
Animula in superos lares sedesq; perpetuas.
Tua virtute comite fideli, regniq; socia
Cœlituum turmis intersis læta canentibus.
Aeternosq; cape & stabiles age dies modo.
Immortalem hoc lutulento corpore spiritū
Excipio, illius ratio absoluta est integra
Coram

Coram iudice, virtute mediatrice optuma.
Nunc illum aereo vectito gradu
Ad regia tecta celsitonantis, domosq; syde.
Quo omnes vos puenire cupio felicit. (reas.

Laus deo trino & vno.

Cracouię per Hieronymum Vietorem
Anno domini, M. D. XLI.

One can see in the other list (1945) a large number of names, and a list of names of the same kind (1946) is also given. The list of names is given in the same order as the list of names in the other list (1945).

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY

JACELLONICAR

